

Enhed
ITCPR, IT- og Cpr

KOMMENTERET HØRINGSNOTAT

Sagsbehandler
DEPKMK

OVER

Koordineret med
-

forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister (Tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde i forbindelse med identitetsmisbrug samt ophævelse af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse)

Sagsnr.
2012-02751

Doknr.
155510

1.Hørte myndigheder og organisationer mv.

Dato
15-01-2014

Et udkast til lovforslag blev den 12. september 2013 sendt i høring hos:

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Danmarks Statistik, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Regioner, Datatilsynet, Frederiksberg Kommune, KL, KMD A/S, KORA(Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning), Københavns Kommune, medlemmerne af Digitaliseringsstyrelsens interessentforum for identitetstyveri (Danmarks Tekniske Universitet, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Experian, Finansrådet, Forbrugerrådet, JHS-AdVi, Justitsministeriet, Medierådet for børn og unge, Nets, Rigspolitiets nationale forebyggelsescenter, Rigspolitiets nationale efterforskningscenter), Region Hovedstadens Enhed for Brugerundersøgelser, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Statens Serum Institut, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet og Teleindustrien.

Den 11. oktober 2013 blev lovforslaget endvidere sendt i høring hos Danske Patienter, Patientforeningen, Lægeforeningen, Det Ethiske Råd og Den Nationale Videnskabetiske Komité med frist for afgivelse af bemærkninger senest den 25. oktober 2013, idet Økonomi- og Indenrigsministeriet gennem pressen havde erfaret, at disse organisationer havde udvist interesse i at blive hørt over lovforslaget.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har modtaget svar fra:

Danmarks Statistik, Dansk Erhverv, Danske Patienter, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Nationale Videnskabetiske Komité, Det Ethiske Råd, Det Kriminalpræventive Råd, Finansrådet, Forbrugerrådet, Lægeforeningen, Medierådet for børn og unge og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere modtaget et uopfordret høringssvar fra Rådet for Digital Sikkerhed, der samtidig har anmodet om fremover at modtage høringer om emner, der knytter sig til it-anvendelse og sikkerhed. Ministeriet vil

efterkomme dette ønske. Der er endvidere modtaget høringssvar fra Kræftens Bekæmpelse.

Medierådet for børn og unge og Den Nationale Videnskabetiske Komité har meddelt, at lovforslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Efter høringen er der foretaget ændringer i lovforslagets § 1, nr. 1, vedrørende betingelserne for tildeling af nyt personnummer, hvorved disse er lempet. Der er desuden foretaget ændringer i såvel de almindelige som specielle bemærkninger i konsekvens heraf.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

2. Høringssvarene

2.1. Tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde

2.1.1. Almindelige bemærkninger til støtte for forslaget om tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde

Finansrådet, Det Kriminalpræventive Råd, Dansk Erhverv og Forbrugerrådet støtter op om forslaget om at indføre adgang til nyt personnummer i særlige tilfælde.

Finansrådet bemærker i den forbindelse, at det er positivt, at det nu bliver muligt at tildele et nyt personnummer ved svære tilfælde af identitetsmisbrug. Finansrådet giver endvidere udtryk for, at rådet er meget enig i lovforslagets indledende påpegning af, at det er påkrævet, at erhvervsvirksomheder anvender nødvendige sikkerhedsforanstaltninger udover oplyst navn, adresse og personnummer, f.eks. ved at CPR-validering kombineres med et krav om samtidig anvendelse af anden legitimation. Finansrådet peger herved på, at personnummeret ikke er beregnet til en praksis uden yderligere validering, og hvis en sådan praksis fortsættes, så hjælper et nyt personnummer ikke mod fremtidigt misbrug.

Det Kriminalpræventive Råd støtter op om forslaget om tildeling af nyt personnummer til personer, der gentagne gange har været ofre for misbrug af deres identitetsoplysninger til f.eks. berigelseskriminalitet. Det Kriminalpræventive Råd peger i den forbindelse på, at det er vigtigt, at ofre får den nødvendige hjælp til at komme videre. Det Kriminalpræventive Råd anfører endvidere, at rådet er enig i lovforslagets bemærkninger om håndteringen af identitetsoplysninger, f.eks. hos virksomheder.

Dansk Erhverv anfører, at Dansk Erhverv generelt er enig i, at der i særlige tilfælde skal være adgang til at udstede nye personnumre, og støtter derfor op om lovforslaget. Dansk Erhverv finder det dog vigtigt at indskærpe, at en udstedelse af nyt personnummer ikke må bruges som erstatning for tilbundsgående efterforskning. For den enkelte borger er det et drastisk skridt at skifte personnummer, og det vil uundgåeligt være forbundet med store gener, men identitetstyveri medfører ofte også store tab for erhvervslivet, og Dansk Erhverv finder det derfor vigtigt, at sagerne ikke blot lukkes, når et nyt personnummer er udstedt. Dansk Erhverv bakker op om det synspunkt, at det kræver en bredspektret indsats med deltagelse af en lang række parter, hvis vi skal komme identitetstyveri til livs.

Forbrugerrådet roser indledningsvist regeringens fokus på bekæmpelse af identitetsmisbrug, herunder nærværende forslag om tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde. Forbrugerrådet peger bl.a. på, at den enkelte forbruger meget er overladt til sig selv, både i forhold til gentagen kontakt til de enkelte virksomheder men også i forsøget på at bremse yderligere misbrug. Forbrugerrådet peger på, at der hersker usikkerhed om, hvorvidt politiet efterforsker sagerne, og om de involverede virksomheder som teleselskaber, netbutikker eller udlånsvirksomheder forsøger at hindre yderligere misbrug.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den foreslåede ordning har til formål at skabe hjemmel til tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde til en person, hvis personnummer indgår eller har indgået i forbindelse med misbrug af vedkommendes identitet.

Som nævnt i lovforslagets bemærkninger kræver bekæmpelse af identitetsmisbrug en bredspektret indsats, som involverer politiet i forhold til at opklare og forebygge de forbrydelser, der er forbundet hermed, men som også involverer en række andre myndigheder samt den enkelte borger og de relevante virksomheder og brancheorganisationer. Lovforslaget skal således ses i sammenhæng med disse andre indsatser og initiativer.

2.1.2. Specielle bemærkninger til forslaget

2.1.2.1. Kobling mellem gammelt og nyt personnummer

Danmarks Statistik, Danske Regioner, Dansk Erhverv og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Finansrådet har bemærket, at det er positivt, at der sker en kobling mellem det gamle og det nye personnummer i CPR. **Danmarks Statistik, Danske Regioner og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd** har i den forbindelse henvist til, at det er positivt til brug for statistiske og videnskabelige undersøgelser og i forhold til sundhedsvæsenets opgaver, at der i CPR etableres henvisning mellem det nye og gamle personnummer, og at oplysninger fra det gamle nummer overføres til det nye nummer. **Finansrådet** har bemærket, at bankerne går ud fra, at CPR opdateres med det nye personnummer, hvorefter bankerne får information herom som hidtil. **Dansk Erhverv** lægger til grund, at regeringen har taget stilling til, hvordan der skal informeres ved udstedelse af nyt personnummer i forhold til allerede afgivne oplysninger til teleselskaber, fitnesscentre, pengeinstitutter offentlige myndigheder m.fl.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Af de almindelige bemærkninger afsnit 2.2. og specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår, at når der tildeles et nyt personnummer til erstatning for det gamle nummer, bliver det gamle nummer stående i CPR med en henvisning til det nye nummer. Det nye nummer indeholder ligeledes en henvisning til det gamle nummer. Oplysningerne fra det gamle nummer overføres til det nye nummer, hvorpå nye oplysninger fremover bliver registreret. I tilfælde, hvor det viser sig, at det var en fejl at ændre personnummeret, er det muligt at gentildele det gamle nummer.

Private virksomheder, herunder banker m.v., som efter forudgående identifikation får leveret data fra CPR først og fremmest om ubeskyttet navn og adresse og ændringer i disse data på en person, der tildeles nyt personnummer, vil fortsat få leveret data

herom fra CPR. Der leveres ikke data fra CPR om personnummer til private virksomheder, men private virksomheder som f.eks. bankerne får i almindelighed oplyst personnummer fra deres kunder og benytter bl.a. dette til entydig identifikation over for CPR til brug for levering af data om ubeskyttet navn og adresse. I sådanne tilfælde, hvor identifikation er sket ved oplysning om kundens personnummer fra den erhvervsdrivende, gives der samtidig med oplysninger om ubeskyttet navn og adresse eller ændringer heri, besked om, at det gamle nummer er erstattet af et nyt personnummer, ligesom det nye nummer oplyses med henblik på korrekt og sikker fremtidig identifikation.

2.1.2.2. Den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde

Forbrugerrådet har bemærket, at rådet har forståelse for, at der opstilles særlige betingelser for tildelingen af nyt personnummer, men opfordrer til, at kravene ikke fortolkes så restriktivt i praksis, at den tiltænkte beskyttelse af ofre reelt udhules.

Det Kriminalpræventive Råd har bemærket, at forslaget ikke i sig selv vil have nogen præventiv effekt, at det i værste fald kan skabe en falsk tryghed hos både borgere og virksomheder, samt at formuleringen i bestemmelsen gør det vanskeligt for den enkelte borger at vide, hvornår man opfylder kriterierne for at få tildelt et nyt personnummer.

Rådet for Digital Sikkerhed opfordrer til, at der opstilles klare kriterier for, hvornår et nyt personnummer kan tildeles, fremfor at dette overlades til et skøn i det konkrete tilfælde.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Det er i den foreslåede bestemmelse angivet, at kriterierne for tildeling af nyt personnummer er, at personnummeret indgår eller har indgået i forbindelse med misbrug af vedkommendes identitet.

Det er hensigten med den foreslåede ordning, at tildeling af nyt personnummer kan finde sted med henblik på at bidrage til at forhindre fortsatte skadelige virkninger af identitetsmisbruget. Selvom misbruget ikke længere er aktuelt, kan tildeling af nyt personnummer efter omstændighederne også komme på tale, såfremt borgeren oplever fysiske eller psykiske gener og frygt for, om det stedfundne misbrug endegyldigt er bragt til ophør.

Der er således ændret i kriterierne for tildeling af nyt personnummer, idet kriterierne er lempet.

Der er i lovforslagets bemærkninger redegjort nærmere for, hvorledes disse kriterier tænkes udmøntet i praksis.

Indenfor rammerne af den foreslåede bestemmelse og bemærkningerne hertil vil det bero på et skøn, om der i et konkret tilfælde kan tildeles nyt personnummer.

Ministeriet finder det ikke muligt at fastsætte mere klare kriterier for, hvornår tildeling af nyt personnummer kan finde sted og samtidig opretholde bestemmelsens forholdsvis generelle anvendelsesområde.

2.1.2.3. Omfanget af identitetsmisbrug

Forbrugerrådet opfordrer til, at Økonomi- og Indenrigsministeriet tager initiativ til at få kortlagt omfanget af den form for identitetstyveri, som begrænser sig til misbrug af en anden persons personnummer. **Dansk Erhverv** opfordrer til, at det undersøges nærmere, hvor stort omfanget af identitetstyveri er, og hvordan de forskellige typer af identitetsmisbrug fordeler sig med henblik på at opnå et klart billede af, hvor stor en del af sagerne, der alene vedrører misbrug af betalingskort, og hvor mange der vedrører brug af andre typer af personlige oplysninger.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

I lovforslagets bemærkninger er det anført, at det ikke er muligt ud fra politiets systemer at opgøre antallet af sager om identitetsmisbrug, der typisk vil være registreret som f.eks. en sag om bedrageri, ligesom det heller ikke er muligt at oplyse, hvad opklaringsprocenten har været for disse sagstyper. En opgørelse vil således forudsætte en manuel gennemgang i politikredsene af et meget stort antal potentielt relevante sager.

Ministeriet finder på den baggrund ikke grundlag for mere præcist at afdække omfanget af identitetsmisbrug, hvori indgår misbrug af den berørte persons personnummer.

Som det ligeledes er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, er der i en rapport "Kriminalitet i en digitaliseret verden" af Peter Kruize, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, fra oktober 2013, som led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser, der omfatter 9.582 respondenter, for perioden oktober 2012 til juli 2013 blandt andet spurgt til, om respondenterne inden for de seneste 12 måneder har været udsat for misbrug af personoplysninger eller identitetsbeviser. Som svar herpå var det muligt at angive: 1. Navn/CPR-nummer, 2. Identitetspapirer (pas, id-kort, sygesikring, kørekort m.m.), 3. Betalingskort (dankort eller kreditkort), 4. Bankoplysninger (kontonummer, adgangskode m.m.), 5. Digitale profiler (e-mail, facebook m.m.) og 6. Andet. Af rapporten fremgår, at 165 personer eller 1,7 procent af de 9.582 respondenter angiver, at de har været udsat for misbrug af personoplysninger eller identitetsbeviser indenfor de sidste 12 måneder. Det er inklusiv personer, hvis betalingskortoplysninger er misbrugt. Det fremgår endvidere af rapporten, at udelukkes tilfælde, hvor der er tale om misbrug af betalingskortoplysninger, har 94 personer eller 1 procent af respondenterne inden for de seneste 12 måneder været udsat for misbrug af personoplysninger eller identitetsbeviser.

Det anføres i rapporten, at antallet af udsatte i Danmark eksklusiv personer, hvis betalingskortoplysninger er misbrugt, beregnet på baggrund af den foretagne stikprøve efter et estimat må anses for at være 46.900 (mellem 38.368 og 55.420 på baggrund af et 95%-sikkerhedsinterval).

Det bemærkes, at undersøgelsen beror på respondenternes egne udsagn om misbrugets nærmere karakter.

Det bemærkes endvidere, at det ikke på baggrund af undersøgelsen kan konkluderes, i hvilket omfang personnummeret er indgået i forbindelse med det oplyste identitetsmisbrug eller har været afgørende for, at dette kunne finde sted.

2.1.2.4. Øvrige forhold

Det Kriminalpræventive Råd har anbefalet, at der igangsættes en afdækning af fordele og ulemper ved en modernisering af CPR-registret.

Finansrådet har bemærket, at rådet ser frem til at blive inddraget i den igangsatte analyse af persondataregistreringen under grunddataprogrammet, idet rådet peger på, at ændringer i CPR-strukturen har store økonomiske og praktiske konsekvenser i bankerne.

Forbrugerrådet bemærker, at der trods regeringens initiativer mangler en samlet plan for myndigheders og virksomheders indsats i forhold til bekæmpelse af identitetsmisbrug og en struktureret, effektiv rådgivningsindsats for forbrugeren.

Rådet for Digital Sikkerhed har bemærket, at den udbredte brug af personnummeret i både den offentlige og private sektor til identifikation af borgerne er forbundet med it-sikkerhedsmæssige problemer, der giver øget sårbarhed i forhold til at sikre fortrolighed om borgernes persondata. Rådet finder, at personnummeret er uegnet til identifikation. Rådet anbefaler derfor, at det fremlagte lovforslag kombineres med en grundlæggende reform af CPR-systemet, der gør digitale ID løsninger til omdrejningspunktet for sikker identifikation, og dermed afløser personnummeret i sin nuværende form.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig de fremførte synspunkter og skal samtidig bemærke, at der ikke er tale om bemærkninger med direkte sammenhæng med nærværende lovforslag.

Ministeriet finder dog anledning til at bemærke, at den digitale signatur - NemID - netop er indført med henblik på sikker autentifikation af borgeren, og at det aldrig har været tanken med personnummeret, at dette skulle tjene som eneste grundlag for autentifikation af borgeren.

Ministeriet finder også grund til at bemærke, at Digitaliseringsstyrelsen på www.digst.dk under arkitektur og standarder har lanceret en informationsportal om identitetsmisbrug, hvor der bl.a. findes gode råd til, hvordan man kan beskytte sig selv, og hvad man skal gøre, når skaden er sket.

2.1.2.5. Bemærkninger til de specielle bemærkninger til forslaget om tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde

Dansk Erhverv foreslår, at de oplysninger, der tilgår kommunerne fra borgere, der oplever misbrug af personnummer m.v., gøres tilgængelige for virksomhederne i forbindelse med CPR-validering.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den mulighed, der har været for i CPR under feltet "kommunale notater" at få indsat en markering af, at en borger har været udsat for identitetsmisbrug, har været et internt arbejdsredskab for kommunen for at undgå, at den kriminelle efterfølgende har anmeldt en flytning til kommunen, der blev registreret i CPR, hvorefter den kriminelle fik mulighed for at få tilsendt varer bestilt over internettet eller den berørte persons bankkontooplysninger til gerningsmandens egen adresse. Som anført i lovforslagets

bemærkninger blev der med lov nr. 558 af 18. juni 2012 om ændring af bl.a. lov om Det Centrale Personregister, indført krav om, at anmeldelse af indenlandsk flytning som udgangspunkt skal ske ved anvendelse af den digitale anmeldelsesløsning, som tilflytningskommunen stiller til rådighed, jf. CPR-lovens § 12, stk. 3. Det er således i dag som udgangspunkt alene muligt at anmelde indenlandsk flytning ved anvendelse af NemID. Den beskrevne fremgangsmåde er dermed blevet vanskeliggjort betydeligt.

På den baggrund er der ikke grundlag for at anvende dette felt til lignende registreringer fremover. Det bemærkes desuden, at feltet "kommunale notater" i CPR udelukkende anvendes til Økonomi- og Indenrigsministeriets henholdsvis kommunernes registrering af visse faktiske oplysninger af klar betydning for varetagelsen af opgaverne efter folkeregistreringslovgivningen, f.eks. oplysning om, at personens opholdssted ikke kendes eller om indsættelse eller anbringelse i en af kriminalforsorgens anstalter, jf. nr. 13 i bilag 1 til CPR-loven. Der er således ikke tale om et felt, hvis data egner sig til at blive stillet til rådighed for private virksomheder.

Dansk Erhverv har endvidere bemærket, at den i lovforslagets almindelige bemærkninger under punkt 2.1.1. beskrevne problemstilling om erhvervsvirksomheder, som ikke gennemfører den nødvendige identitetskontrol, efter Dansk Erhvervs opfattelse ikke vedrører den almindelige købsituation på nettet, men at der i stedet er tale om, at en meget begrænset skare af virksomheder havde et teknisk set-up på deres hjemmesider, der gjorde det muligt at "gætte" sig frem til en anden persons CPR-nummer, når blot personens navn, adresse og fødselsdato var kendt. Der henvises til et møde i Økonomi- og Indenrigsministeriets CPR-kontor den 26. august 2013 herom.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Der er tale om to forskellige problemstillinger.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, har regeringen generelt rejst problemstillingen om den nødvendige identitetskontrol, særligt ved køb på internettet, over for de relevante virksomheder og brancheorganisationer ved et brev af 22. april 2013 til Teleindustrien, de største teleselskaber, Dansk Erhverv og Dansk Industri og opfordret til, at identitetskontrollen i erhvervsvirksomhederne tages alvorligt og indrettes således, at risikoen for identitetsmisbrug minimeres. Baggrunden herfor var navnlig, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der findes virksomheder, som ikke anvender de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, men alene baserer deres identitetskontrol på et oplyst navn, adresse og personnummer uden at kontrollere validiteten grundigt – f.eks. ved at CPR-validering kombineres med et krav om samtidig anvendelse af betalingskort eller NemID.

Den problemstilling, der omtales af Dansk Erhverv, vedrører et andet og særligt forhold. Selvbetjeningsløsninger på visse virksomheders hjemmesider med direkte CPR-validering har således gjort det muligt at finde frem til en persons personnummer ved gentagne indtastninger af bl.a. navn og fødselsdato. Det blev derfor besluttet, at denne form for CPR-validering skulle afskaffes, og at kravene for brug af CPR i forbindelse med digital selvbetjening skulle skærpes yderligere ved krav om anvendelse af NemID fra et nærmere angivet tidspunkt, hvilket der blev givet meddelelse om på det omtalte møde den 26. august 2013.

Ministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at ændre på lovforslagets bemærkninger.

Dansk Erhverv har til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3. anført, at Dansk Erhverv ikke finder belæg for den i bemærkningerne tilkendegivne opfattelse: "Noget tyder imidlertid på, at de fleste tilfælde af identitetstyveri sker ved misbrug af personoplysninger, når der handles på nettet." Dansk Erhverv anfører, at der er meget få netbutikker, der kræver af forbrugerne, at de skal oplyse deres personnummer i forbindelse med køb på nettet, og Dansk Erhverv finder, at det anførte skaber unødigt tvivl om sikkerheden ved nethandel. Dansk Erhverv har endvidere henvist til, at i flere sager er misbruget sket i fysiske butikker under anvendelse af forfalskede kørekort, hvilket gør det svært for butikkerne at gennemskue, at der er tale om et identitetstyveri.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har på baggrund af Dansk Erhvervs bemærkninger ændret lovforslagets bemærkninger, således at det nu fremgår, at tilfælde af identitetstyveri blandt andet sker ved misbrug af personoplysninger, når der handles på internettet.

Dansk Erhverv er ikke enig i det i lovforslagets bemærkninger anførte, hvorefter det ofte vil være udtryk for, at der ikke er foretaget fornøden identitetskontrol, hvis den kriminelle har opnået en økonomisk vinding gennem brugen af den forurettedes personnummer, idet Dansk Erhverv henviser til, at der kan være tilfælde, hvor kørekort eller pas er forfalsket, og det ikke er muligt for butikkerne at gennemskue dette forhold.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet har på baggrund af Dansk Erhvervs bemærkninger udtaget det pågældende afsnit fra lovforslagets bemærkninger.

Dansk Erhverv har som afsluttende bemærkning peget på, at der synes at være opstået en vis forvirring i medierne om, hvor ofte der bør stilles krav om NemID, og Dansk Erhverv anfører, at Dansk Erhverv alene læser bemærkningerne til lovforslaget om brugen af NemID som omhandlende situationer, hvor der i forbindelse med købet er afgivet oplysninger om køberens personnummer og dermed ikke som en opfordring til at bruge NemID generelt ved handler på nettet.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Ministeriet skal hertil bemærke, at i tilfælde, hvor der ikke afgives oplysninger om personnummer, ligger det uden for lovforslagets rammer at tage stilling anvendelse af NemID, idet lovforslaget alene vedrører muligheden for tildeling af nyt personnummer til personer, hvis personnummer indgår i forbindelse med misbrug af vedkommendes identitet.

2.2. Ophævelse af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse

2.2.1. Bemærkninger til støtte for forslaget om ophævelse af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse

Danmarks Statistik, Danske Regioner, Lægeforeningen og SFI – Det Nationale forskningscenter for Velfærd støtter forslaget om at ophæve markeringer i CPR om forskerbeskyttelse.

Danmarks Statistik har i den forbindelse bemærket, at forslaget vil øge repræsentativiteten og kvaliteten af Danmarks Statistiks undersøgelser af f.eks. arbejdsløshed, leveforhold og brug af IT. Danmarks Statistik har endvidere bemærket, at CPR i dag er det eneste sted, hvor det er muligt at udvælge en repræsentativ stikprøve, og forslaget om at ophæve markeringer af forskerbeskyttelse i CPR har derfor stor betydning, da det omfatter alle statistiske undersøgelser, der får navne- eller adresseoplysninger opdateret gennem CPR. Danmarks Statistik bemærker endvidere, at borgere bliver udvalgt til en af Danmarks Statistiks undersøgelser cirka hvert 20 år, at forslaget vil øge kvaliteten af undersøgelser overalt i samfundet, og at forslaget ikke ændrer ved, at det fortsat er frivilligt at deltage.

Danske Regioner har i den forbindelse til støtte for forslaget henvist til, at det fortsat vil være frivilligt, om man ønsker at deltage i en forskerundersøgelse, at det er vigtigt at sikre, at der også fremover kan gennemføres repræsentativ forskning, og at forslaget medfører en administrativ lettelse ved gennemførelsen af statistiske og videnskabelige undersøgelser.

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har i den forbindelse til støtte for forslaget bemærket, at den eksisterende bestemmelse om forskerbeskyttelse udgør et meget stort problem for repræsentativiteten i alle spørgeskemaundersøgelser, der baserer sig på udtræk fra CPR, og at forslaget løser dette problem til fulde.

2.2.2. Bemærkninger om indførelse af en revurdering af ophævelsen af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse efter tid

Danske Patienter og Kræftens Bekæmpelse har forståelse for, at den nuværende forskerbeskyttelse ophæves, men foreningerne finder, at det bør sikres, at personer i særlige situationer kan få en ny forskerbeskyttelse. Danske Patienter og Kræftens Bekæmpelse finder det endvidere relevant, at man med ophævelsen af forskerbeskyttelsen etablerer procedurer, som afgrænser, hvem der kan tage direkte kontakt til borgere og patienter. **Kræftens Bekæmpelse** anbefaler, at det af relevant lovgivning kommer til at fremgå, at patientdata, væv m.m. alene videregives til offentligt ansatte seniorforskere eller ansatte seniorforskere ved et sektorforskningsinstitut og lignende.

Forbrugerrådet finder ophævelsen af forskerbeskyttelsen vidtgående, men anerkender også behovet herfor. Forbrugerrådet foreslår, at det efter tid bør vurderes, om der opstår et behov for, at sygdomsramte borgere på forhånd kan bede om forskerbeskyttelse, uanset at de kan takke nej til at deltage i konkrete forskerundersøgelser. Forbrugerrådet bemærker, at forslaget kun kan støttes, såfremt data anonymiseres.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Indførelse af en ordning, hvor f.eks. sygdomsramte borgere kan opnå forskerbeskyttelse, kan medvirke til, at repræsentativiteten af netop forskerundersøgelser på sundhedsområdet ikke kan opretholdes, og ministeriet kan derfor ikke støtte forslaget herom, men kan henvise til, at netop sygdomsramte borgere – der som andre borgere alene modtager anmodninger om deltagelse i egentlige forskerundersøgelser, hvor der leveres data fra CPR ca. hvert 11 år, såfremt forslaget gennemføres – har muligheden for at takke nej til at deltage, hvilket skal respekteres.

Ministeriet skal bemærke, at lovforslaget ikke ændrer på de gældende regler for gennemførelsen af forskerundersøgelser, herunder reglerne for, hvilke krav der efter bl.a. persondataloven og lov om videnskabsetisk behandling af sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter skal iagttages i forbindelse med konkrete undersøgelser, f.eks. i form af krav om forudgående godkendelse fra Den Nationale Videnskabsetiske Komité henholdsvis Datatilsynet. Det er ministeriets opfattelse, at forslag, der vedrører tilrettelæggelsen af forskningsundersøgelser, skal adresseres i den relevante lovgivning på bl.a. sundhedsområdet.

Det bemærkes endeligt, at levering af forskerudtræk fra CPR pr. 1. januar 2007 blev overført til Statens Serum Institut, hvis Forskerserviceenhed besidder den nødvendige ekspertise i forbindelse med datalevering til forskere.

2.2.3. Bemærkninger med anbefaling om, at markeringer i CPR om forskerbeskyttelse bevares

Datatilsynet har med henblik på at tilgodese beskyttelsen af de registreredes privatliv opfordret til, at der fortsat tages hensyn til borgernes ønsker om at undgå henvendelser om deltagelse i videnskabelige og statistiske undersøgelser. Datatilsynet har i den forbindelse henvist til, at CPR-kontoret i forbindelse med indførelse af muligheden for i CPR at få indsat en markering om forskerbeskyttelse henviste til, at det uden større udgifter til omlægning af CPR-systemet, som blev gennemført ultimo marts 1995, og et ubetydeligt merarbejde for CPR-kontoret, ville være muligt at imødekomme et forståeligt ønske hos nogle borgere og samtidig også bidrage til at dæmpe frygten for "systemerne" på dette følsomme område. CPR-kontoret henviste i den forbindelse til, at der hidtil var registreret 3 ønsker om sådan beskyttelse.

Det Ethiske Råd har bemærket, at rådet er af den opfattelse, at adgangen til og vilkårene for at udføre forskning i Danmark til gavn for det danske samfund skal være så gode som muligt. Det er også rådets opfattelse, at danske borgere i vid udstrækning ønsker at stille sig til rådighed for forskningen. Den enkelte kan dog have grunde til ikke at deltage i forskningsprojekter, hvilket rådet anerkender. Rådet understreger i den forbindelse, at det altid skal stå en borger frit, om denne ønsker at stille sig til rådighed for forskningen.

Rådet deler sig i spørgsmålet om, hvorvidt det skal være muligt for borgere på forhånd at frabede sig henvendelse fra en forsker. **To** rådsmedlemmer kan gå ind for den foreslåede ophævelse. Ved afvejningen af det eventuelle ubehag, som nogle mennesker vil føle ved modtagelsen af en uopfordret henvendelse om forsøgsdeltagelse, set i forhold til den gavn, som forskningen kan medføre, finder medlemmerne, at sikring af fortsat udvikling gennem forskning vejer tungt. En forudsætning for medlemmernes holdning er imidlertid, at der indføres procedurer, der sikrer, at der ikke forekommer fejl ved udlevering af data om borgerne. Det skal også, så vidt det overhovedet er muligt, sikres, at data ikke misbruges, f.eks. til private firmaers markedsføring. **Fjorten** rådsmedlemmer er af den opfattelse, at muligheden for markering i CPR af forskerbeskyttelse skal bibeholdes. Rådsmedlemmerne begrundede dette med, at det for nogle mennesker vil føles som en krænkelse af deres ret til privathed uopfordret at modtage en henvendelse vedrørende deres sygdom fra en forsker, og at det kan give utryghed, at der uden borgerens viden udleveres personfølsomme data. Det er et grundlæggende princip for forskning, at den enkelte borger selv kan bestemme, om han eller hun ønsker at deltage heri. Ønsker den

enkelte ikke at modtage henvendelser om forskningsdeltagelse, skal der være en mulighed herfor. Det er medlemmernes opfattelse, at omfanget af det nuværende problem først og fremmest skyldes, at der tidligere var en uhensigtsmæssig procedure for markering i CPR. Det skal der ryddes op i ved, at de borgere, der har en markering i CPR, bliver gjort opmærksomme på det, bliver informeret om præcist, hvad forskerbeskyttelse betyder, og om samfundets interesse i forskning, og får mulighed for at melde sig til igen. Det skal i så fald respekteres.

Rådet for Digital Sikkerhed har bemærket, at muligheden for at tilvælge forskerbeskyttelse bør opretholdes. Rådet henviser herved til, at det er afgørende for opretholdelsen af borgernes tillid til CPR-registret, at den enkeltes persondata kun anvendes til andre formål end det, de er registreret med henblik på, hvis der gives samtykke til det. Brug af personhenførbare oplysninger om navn, adresse samt eventuelle sundhedsdata, der er knyttet til CPR-nummeret, i forbindelse med offentlige og private forskningsundersøgelser ligger efter rådets opfattelse uden for det oprindelige formål med CPR-registret.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den nu foreliggende situation, hvor antallet af forskerbeskyttede har antaget et omfang, hvor det ifølge forskerverdenen er problematisk fortsat at gennemføre repræsentativ forskning, har gjort det nødvendigt at revurdere nødvendigheden af beskyttelsen. Der er i den forbindelse foretaget en afvejning af på den ene side hensynet til borgeren og på den anden side hensynet til, at det er muligt fortsat at gennemføre repræsentativ forskning. Henset til, at enhver borger til alle tider kan takke nej til at deltage i en konkret forskerundersøgelse eller simpelthen blot undlade at svare, og henset til, at borgere i gennemsnit bliver kontaktet ca. hvert 11. år, såfremt lovforslaget vedtages, med henblik på deltagelse i en undersøgelse, hvor der leveres data fra CPR, er det nu fundet rigtigst at ophæve forskerbeskyttelsen. Det bemærkes, at problemstillingen vedrører al forskning og ikke kun forskning inden for sundhedsområdet.

Det fremgår af § 1, nr. 4, i CPR-loven, at formålet med loven bl.a. er at sikre, at oplysningerne i CPR på en hensigtsmæssig måde kan videregives til offentlige myndigheder og private med en berettiget interesse heri. Det er endvidere i lovens § 35 bestemt, at Økonomi- og Indenrigsministeriet til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed fra CPR kan videregive oplysninger om eller foretage adressering til en nærmere afgrænset kreds af personer. Det er en betingelse, at modtageren er berettiget til at behandle disse oplysninger efter lov om personoplysninger.

Ministeriet finder på den baggrund, at der er den fornødne hjemmel til at anvende CPR-data til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed, og at dette endvidere er en del af formålet med CPR-loven. Bestemmelsen om muligheden for at opnå forskerbeskyttelse efter gældende ret er en undtagelse til denne almindelige adgang til at benytte CPR-data til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed.

Der er ikke grundlag for at antage, at en henvendelse til de personer, der i dag har registreret forskerbeskyttelse i CPR, med information om, hvad beskyttelsen indebærer, og om muligheden for, at den enkelte borger kan anmode kommunen om at få beskyttelsen ophævet, vil have den ønskede effekt i forhold til at afhjælpe problemstillingen, hvorefter antallet af forskerbeskyttede har antaget et sådant omfang, at det ifølge forskerverdenen er problematisk fortsat at gennemføre repræsentativ forskning.

Det bemærkes endeligt, at der ikke er registreret sundhedsdata i CPR.